

Milínský zpravodaj

LÉTO 2022 - mimořádná příloha

Obsah čísla:

- ⇒ Z historie: Lidová vzpomínková kronika 5 – V. Kopalová
- ⇒ Vlastivědné toulky Milínkem 7: skautská lilie u Dalskabát
- ⇒ Nejdéle působící kronikář Milína Jiří Vostarek

V červnu 2022 si připomínáme 140. výročí slavnostního odhalení desky Dr. Emanuela Bořického (dům čp. 75)

Slavnost v r. 1882 byla skutečně velkolepá. Účastnilo se jí velké množství nejen místních občanů, ale i významných osobností veřejného života z Prahy a jiných měst. Deska byla umístěna na dům bývalé 1. školy v Milíně. Za ní jsou zazděny pamětní spisy (z r. 1882, 1960). O velkém významu Bořického svědčí fakt, že dodnes jsou ve světě za zásluhy na poli mineralogie udělovány Bořického medaile.

E. Bořický zemřel předčasně ve věku 40 let na následky úrazu.

Více informací na www.milin.cz - v osobnostech

Lidová vzpomínková kronika Milína 5

Pokračování ve zveřejňování vzpomínek našich spoluobčanů. Nejzajímavější části vyprávění najdete zde, celý přepis vzpomínek včetně mluveného slova je k dispozici v milínské knihovně. Již jsme uveřejnili: 1 - Jiří Baštýř, 2 - Olga Neklová, 3 - Jana Vojáčková, 4 - Eliška Průchová.

Rozhovory a zpracování: Dana Reiterová

Věra Kopalová, roz. Šobrová (nar. 27. 5. 1941)

Nahrávka z 24. 4. 2018

Kdy jste se přistěhovali do Milína?

My jsme sem přijeli v r. 1951 z Prahy, protože nás po zatčení otce nuceně vystěhovali. Nejdříve jsme bydleli společně s Maříkovými na Homoli. Pan řídící Mařík byl bratr mé maminky (Anči Šobrové). Později jsme koupili polovinu dvojdomu od paní Poleníkové, to byla sestra paní Váchové. V té době už v druhé půlce domu pan doktor Vácha nebydlel. Nás, když

mého tatínka zavřeli, chtěli nejdříve stěhovat do Řeporyjí. Bráchovi byl rok, maminka řekla, že půjdeme do Milína, byli tady naši příbuzní jak z mamičiny, tak i tátovy strany. Můj táta prošel několika kriminály: Praha Ruzyň, Mírov, Leopoldov, znovu Praha - Pankrác. Po 11 letech se vrátil, i když měl původně rozsudek na 30 let vězení. V květnu 1961 byla velká amnestie. My jsme tušili, že by se to mělo týkat i otce, to už jsem chodila pracovat na nádraží. A u každého vlaku jsem čekala... Náhodou jsem zrovna byla v práci... Já jsem si na otce pamatovala, protože jsem byla starší než bratr, takže jsem ho znala z návštěv, číhala jsem u každého vlaku. Nevím, který den to bylo přesně, před 14. hodinou přijížděl vlak. Táta tedy vystoupil, měl krabici od margarínu a měl na sobě „cajkový kalhoty“.

Co to bylo „cajkový“?

To je látka, která se jmenuje cajk, taková pracovní látka, šedo-černý úzký proužek. Táta přijel, byl hodně hubený. V ruce měl kytičku konvalinek pro mamku... Šli jsme z nádraží a cestou mi povídá: „Musíš, Věro, chvíli odpočinout, já se nemůžu nadechnout, tady smrdí strašně hnůj.“

U Maříků jsme bydleli pohromadě. Ještě měli babičku, ta bydlela dole. Nahoře byly dvě místnosti, my jsme tedy bydleli tam. Maříkovi pak svůj dům prodali a odstěhovali se pryč. Naše další příbuzná, teta Poleníková, hlídala malou Irenu (dceru), když jsem chodila do práce. Musela jsem chodit na nádraží třeba o půlnoci. Teta Poleníková říkala: „Jestli chcete, já vám ten dům (čp. 147) ne-

chám, ale budete mi muset něco zaplatit, abych zase mohla vyplatit já své příbuzné.“ Teta Poleníková měla tedy u nás užívací právo do své smrti.

V té druhé půlce byla paní učitelka Hájková s panem Vebrem, na stáří, pak to přešlo do rodiny Bartošů.

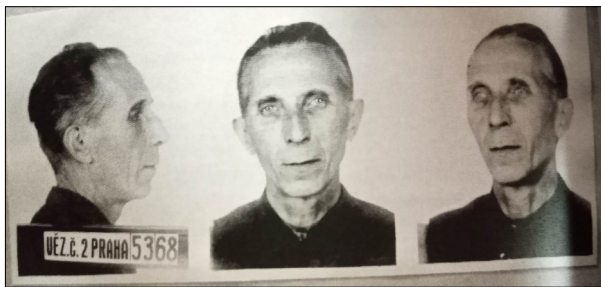
Když jste sem přišli, to jste byla malá? Zнала jste tu nějaké děti?

Chodila jsem do 4. třídy. Zнала a neznala. Když jsme sem jezdili na prázdniny, tak na Kojetíně byli dědovi příbuzní a na Homoli byli zase mamčiní příbuzní. Na Kojetíně jsem jich moc neznala, pamatuju si Jindru Čenkovic... Tady na

Homoli jsem znala hodně dětí. Slámovi, naproti škole, ty měli kluka, byl takový maličký, my jsme mu říkali „Pida“, pak Věra Černých, Polívků, Pudlovi, Jarolímkovi... Co se týče dětí, ty nás přijaly moc dobře. Žádné se nevysmívalo. Jeden můj spolužák byl o rok starší, byl z komunistické rodiny, ale nikdy jsme o tom nemluvili, on se vždy ke mně choval hezky.

A co třeba ve škole, při slohu, ptali se na rodiče, co jste řekla?

Tatínek pracuje jako dělník. Oni tam ve vězení vlastně pracovali, byla to pravda. To jsem i do slohových prací psala, protože tam třeba drali peří, prováděli zednické práce apod. Poslední dva roky otec pracoval na projektu Orlické přehrady. Později se povolání rodičů muselo uvádět přesněji, když jsem šla na jedenáctiletku. Můj sen byl, abych šla na „zdrávku“. Ale strejda Mařík říkal, že tam mě nedostane ani protekcí, tam že nemá známé. Jediné, kam bych se prý mohla dostat, je na tu jedenáctiletku. Tak jsem šla tam. Potom už jsem to dál ani nezkoušela, to se všude muselo uvádět. Vždycky jsem toužila pracovat ve zdravotnictví, tak teď až od vnučky se mi plní sen o zdravotnickém povolání.

Jak jste se dozvěděli o té petici proti vašemu tatínkovi, kde milínští občané pro něj požadovali trest smrti?

Maminku si zavolali na národní výbor, kde byl pan Štěpán Bejček. Zachoval se velmi dobře. Říkal, hele: „Nesmíš to nikomu říct, ale těmhle lidem, co jsou napsaní na papírku, těm se vyhýbej.“

Takže to maminka přímo věděla, kdo byl proti jejímu manželovi. To muselo být pro ni těžký.

Naši sem zase tolik mezi lidmi nechodili, spíš jezdili k Šobrovům pomáhat na pole. Takže z osobních důvodů, že by někomu něco provedli, to nebylo...

Maminka pak dlouho nemohla sehnat žádnou práci. Vzali ji na šachtu ve Vrančicích. Předtím byla v domácnosti, jinak byla vyučená prodavačka v uzenářství.

To mohla pracovat u Baštýřů, ne?

Tam to bylo maličké, tam nepotřebovali. Ale ze strany Baštýřů se mamince dostávalo podpory, občas jí něco z masa tajně „šoupli“. O jedné paní, která nás podporovala, jsme se dozvěděli až později, ona posílala každý měsíc složenkou stokorunu. Neznámé jméno. Až později maminka řekla: „Věro, já už vím, kdo nám posílal tu stovku. Paní učitelka Jechová.“

Ta vás učila?

Ne, to už jsem byla z milínské školy pryč. Na takové hodné lidi je třeba vzpomínat. Já, protože jsem to zažila, já bych nikdy nejmenovala, i kdyby to ze mě páčilo, protože dneska už ti lidé nežijí a ti potomci za to nemohou.

Kdybyste se zeptala vnuček, tak, kdyby nebyly bezprostředně z té postižené rodiny, tak už by to pro ně byl obyčejný dějepis.

Tady v Milíně to bylo politicky hodně angažované?

Já byla pionýrka jako hrom! Strejda Mařík mi říkal: „Věro, musíš jít, jinak se nikam nevyhrabeš. Tady byly velké průvody – od Kojetína (od Slámů), zastavení pak u radnice, u pomníku a u druhého pomníku. Pochodovalo se při hudbě. Jako pionýři jsme tam třeba zpívali. Maminka chodila někdy na brigády do JZD. Později pracovala maminka u Rudných dolů jako dělnice.

Na nádraží jste pracovala hned po škole?

Po maturitě jsem ani neměla prázdniny, šla jsem hned na šachtu ve Vrančicích v účtárně, kde pracovala dcera paní učitelky Jechové, která mě zaučovala. Tam jsem byla necelý rok. Protože odtamtud přestěhovali kanceláře geologického průzkumu do Českých Budějovic, měla jsem jít pryč, ale to bych nemohla maminku podporovat. Chvilí jsem tam tedy pracovala jako dělnice. Strejda Mařík byl promítač (před Jirkou Fukou). Tehdy se filmy vozily na nádraží – strejda vozil Wartburgem. A jednou přijel a povídá: „Hele, nechtěla bys jít dělat na nádraží? Jedna paní odchází na mateřskou a už se nechce vrátit.“ Tak jsem tam šla.

Jak jste tam byla dlouho?

Ani se neptejte ☺ Jednačtyřicet... dvačtyřicet let!

Kdo byl na milínském nádraží poslední?

Když jsem šla do důchodu, tak tam pak byla už jen paní Hurtigová, dříve byly směny (dvanáctky), to se mnou byla ještě Růženka Černá z Příbrami. Pak už byl slabší provoz, tak to stačilo. Dřív tam bývalo otevřeno celý den i noc.

Váš otec zažil velké mezníky dějin: rok 1968 a 1989. Vstupoval ještě do politiky?

V roce 1968 nevěřil změně, to dělal u památek (Vysoký Chlumec). Vzpomínám, že přijel domů, kluci byli ještě malí. Můj táta byl šprýmař, vytahoval z tašky špinavé prádlo, říkal vnoučatům, ono se mi to tam nevešlo. Vespod byly bonbóny. To si vzpomínám, že přijel v tom osmašedesátém, seděli jsme na dvoře. Povídá: „Děti, já vám musím říct. Já tomu nevěřím, že bude líp. Kdyby si pro mě přišli, já už tam nepůjdu.“ Věřím tomu, že on by si opravdu na svůj život sáhl...

Teprve v r. 1989 to už věřil, doufal, že to bude dobrý. I když už byl nemocný, stále mu to dobře myslelo. Jak se vrátil z vězení, tak chodil i na májové oslavy. Říkal: „To nemá s politikou nic společného! 1. máj je dělnický svátek a tedy na konci války, ať padli Rusáci, Němci nebo Češi, tak to byli vojáci, kteří museli jít

a obětovali své životy...“ Zrovna tak neodsuzoval komunisty, např. Štěpán Bejček mu nevdal, usměrnil tenkrát milínské občany, kteří sepisovali tu petici, kde pro něj žádali trest smrti. Když mu pak po návratu někteří lidé poplácávali po ramenou a otec věděl, co jsou zač, nechal se poplácát, ale ruku nepodal.

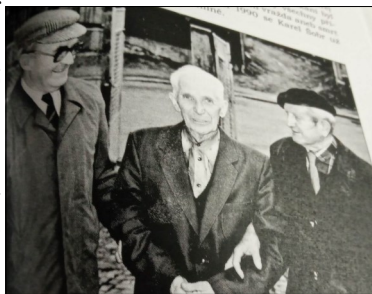
Děda o kriminále mluvil velice málo. Mně to připadalo, jako když chlapi vzpomínají na vojnu. Některé věci vypíchnou, jiné nezminí. Kupříkladu on měl jizvu, jednak byl operovaný s kýlou a žlučníkem, ale ta jizva, to bylo něco jiného. Kolikrát jsem se táty ptala, on jen mávl rukou. A jednou povídá: „Tak já ti to povím. Měli jsme hrozný hlad a jednou se vařily knedlíky a já to nevydržel a strčil jsem ruku pod tu poklici a opařilo mi to ruku.“

Moji rodiče to měli těžké – byli od sebe odloučeni mladí a dostali se k sobě zpět až starí. My jsme si idealizovali tátu a on zas nás. Je to těžký, ale s bráchou už nikdy nenavázal tak dobrý vztah jako se mnou. Já byla v té době starší, tak jsem to lépe zvládla. Asi dva roky trvalo, než se rodiče spolu naučili znovu žít. Táta si myslel, že ho nějak málo obletujeme. Maminka chodila do práce, neměla tolik času. Docházelo také k zajímavým situacím. Jednou maminka povídala: „Zítra budeme mít kolínka.“ A táta: „Ty nevař, těch jsem se v kriminále najedl dost.“ A maminky se to nějak dotklo. „Vidíš to, Karle, a my když jsme si udělali kolínka, tak jsme měli svátek.“ On myslel kolínka – jen trubky, těstoviny, maminka myslela kolínka jako maso... Pak se to vysvětlilo, ale v tu ránu byl oheň na střeše. Dva roky to trvalo, než se to srovnalo. Táta pocházel z 12 dětí, původně bydleli na Kojetíně. Teta Marta se odstěhovala do Damic u Ostrova nad Ohří. Tam nás brali na prázdniny. Ti měli víc peněz, protože pracovali na šachtě, tak nás tam vždy s bráchou oblékli do školy, nakoupili oblečení. Do dneška jsme s nimi v dobrém vztahu. Bratranec Luboš Veselý hraje ve Vinohradském divadle. Zastavují se za námi, když jedou okolo.

Paní Kopalová ukázala nástěnný rodokmen rodiny Šobrových. Hovořila o svých příbuzných (Slámovi od Baštýřů, Bolinovi, Študentovi, Koňasovi, Vošahlíkovi, Petrusovi, Hadačovi, Klapkovi...Zájemcům prý ráda ukáže.

Když bylo tátovi 80, to sem přijel otec herce Jana Přeučila, to byl parták táty

z kriminálu, také pan doktor Šolc a fotograf Novák. Taky u nás byl spisovatel Miroslav Ivanov. Kopii fotky jsem dala panu Dr. Velflovi z Hornického muzea*). Spousta lidí řekne, že Šobr nebyl obžalovaný, on byl vlastně jen jako svědek, ale rozsudek stejně zněl na 30 let! Kdyby nebyl svědek, dostal by provaz. Ještě taky moc nezmiňuji pana ministra Ripku. Já ho pamatuji i nepamatuji. Vybavuji si jen podobu. On jezdil na jižní Čechy. Párkrát jsme s nimi jeli sem do Milína. Jeho sestra byla dětská lékařka a ta o nás pečovala, brácha byl miminko,

Karel Šobr při oslavě 80. narozenin.
Vpravo František Přeučil.

mě brala jednou za měsíc do Prahy. Díky ní znám dobře památky Prahy. Když jsme se dědy ptali, tak ta byla jediná, s kým se po kriminále děda stýkal. Závěrem bych ráda použila slova politických vězňů:

„Přežili jsme špatné roky, ale dožili jsme se dobrých časů. Snad už má naše vlast všechny strasti za sebou.“

*) Více na zadní straně

Nejdéle působící kronikář Milína Jiří Vostarek

V červnovém Milínském zpravodaji bylo uvedeno, že dne 27. dubna 2022 předal svoji funkci kronikáře pan Jiří Vostarek letopisecké komisi. Nyní připomeneme základní fakta o záslužné dlouholeté práci pana Vostarka a představíme i novou komisi.

Jiří Vostarek se narodil v Milíně dne 14. 2. 1937. Kronikářem obce byl od roku 1974 do roku 2022, tj. **48 let**.

Hned v začátcích svého působení přepsal a uspořádal paměti sepsané Antonínem Hejnicem (roky 1918 - 1960) a začal zaznamenávat každoročně důležité události v obci. Účastnil se mnoha veřejných akcí místního i mezinárodního významu.

Aktivní činnost nad rámec kronikářské práce

Připravil mnoho tematických výstav a besed pro veřejnost a pro žáky zdejší základní a mateřské školy. Je autorem a spoluautorem několika

publikací regionálního významu. Např. Milín - 900 let na Zlaté stezce a Od mocnářství k republice. Byl iniciátorem vzniku mezinárodního partnerství s italským městečkem Valle di Ledro, jehož obyvatelé našli během 1. světové války útočiště mj. i v Milíně. Udržoval písemné styky s potomky významných místních rodáků (rodina Svatošova, Bořických aj.) Několikrát hovořil v televizních dokumentech, zejména týkajících se konce 2. světové války, dále o technických památkách v obci (stará pumpa) aj. Odkaz na reportáže: www.milin.cz (fotogalerie/videoa).

Panu kronikáři byla předána pamětní brožura s podpisy všech členů obecního zastupitelstva. V elektronické verzi lze tuto brožuru stáhnout z www.milin.cz (život v obci/osobnosti)

Členy letopisecké komise byli jmenováni:

Mgr. Václav Trantina (na fotce vpravo)

Mgr. Martin Mottl (na fotce vlevo)

Mgr. Tomáš Bílek

Čestné členství bylo nabídnuto panu Jiřímu Vostarkovi, který s návrhem souhlasil.

Za obec Milín Dana Reiterová

Pokračování seriálu, jehož záměrem je přiblížit nějaké zajímavé místo z okolí Milína, uvést GPS souřadnice, fotku a případně nějakou informaci. Budeme rádi, když nám pošlete nějaké své vlastní tipy na procházku s uvedením všeho, co o místě víte. Na www.milin.cz (Turistika/Výlety v okolí) najdete tipy na výlet v okolí Milína, kde jsou i tyto „toulky“.

D.R.

Skautská lilie u Dalskabát

Jejím autorem je Vladimír Pechar (Pluto), který se narodil 19. ledna roku 1931 v Příbrami a 23. května 1938 tamtéž vstoupil do řad Junáka. V květnu 1945 obnovil členství. Od té doby působil ve funkci střediskového tajemníka. Po maturitě (1951) šel pracovat jako kreslíř do fabriky. O rok později se dostal na geologickou průmyslovku. Po studiu nastoupil jako geolog do uranových dolů. Vladimírovi se podařilo přejít do Ústředního geologického ústavu v Praze. V té době se seznámil s Jaroslavem Foglarem. Roku 1960 se Pluto podruhé oženil a za tři roky se manželům narodil syn Radek. Tento svazek vydržel až do smrti manželky Milady roku 2007. V roce 1968 se pan Pechar dostal do orga-

nizační rady na ústředí Junáka, stal se také členem střediska Platan. Téhož roku byl také přijat do Svojsíkovského oddílu. Jako jediný výtvarník na ústředí byl pověřen tvorbou veškerých výtvarných skautských prací. Pluto je autorem oficiální české skautské lilie, v roce 1968 realizoval tento reliéf na skále u Dalskabát. V roce 1968 také přešel z geologického ústavu k žurnalistice. Nejdříve psal články, poté působil jako výtvarník. Nadále se věnoval své volné tvorbě a hudbě. Po sametové revoluci roku 1989 opět obnovil členství v Junáku. V organizační radě dále pracoval zhruba šest let, pak ho čekal skautský důchod. K 90. narozeninám J. Foglara vytvořil jeho portrétní plastiku, která byla slavnostně odhalena za účasti obou skautů v místě dějů

Foglarových knih u Sázavy. Vladimír Pechar zemřel 9. 1. 2020.

<https://www.pametnaroda.cz/cs/pechar-vladimir-1931>

<https://www.bohousek.cz/clanek-2020010008-doznely-posledni-kroky-vladimira-pechara-pluta.html>

Souřadnice místa: 49°38'10.922"N, 14°6'58.815"E, <https://mapy.cz/...aso>

O Vladimíru Pecharovi je článek i v knize Václava Trantiny: „Velký slovník osobností vědy a kultury příbramského regionu“ a ve sborníku „Podbrdsko 2016“ (k dispozici v milínské knihovně).

Dana Reiterová

Kulatá výročí v Milíně v r. 2022:

Oprava z minulého mimořádného čísla

Cechovní pečeť – r. ~~1722~~, správně r. 1729 (300. výročí bude až za 7 let)

Slavnostní odhalení desky E. Bořického – r. 1882

140. výročí

Doplnění:

V Milíně byly jednotlivé cechy a pak dále smíšený cech (*reicech*), který sdružoval řemeslníky bez vlastního cechu.

Pečetidlo (nyní v archivu) patřilo právě tomuto smíšenému cechu. Tučně jsou uvedeny cechy, které jsme v minulém čísle neměli zjištěné:

- kolaři, **koželuzi**, mlynáři,
- truhláři, bednáři, kováři,
- **sklenáři**, řezníci, pekaři.

Dodatek k rozhovoru s Věrou Kopalovou

Poznámky:

V milínské knihovně máme od paní Kopalové ofocenou knihu: Chtěli jsme jen lidem zvedat hlavy... (zpracovala vnučka a pravnučka Karla Šobra).

Dále budeme mít ve fondu knihu od Zory Dvořákové: Děsivý červenec 1950 - jedna kapitola je právě o Karlu Šobrovi.

**) Fotka je použita v článku uveřejněném ve sborníku Podbrdsko z r. 2020. Též máme k dispozici v knihovně.*

Mimořádná příloha Milínského zpravodaje vychází 4x ročně (jaro, léto, podzim, zima). Jde o periodický tisk územního samosprávného celku pro obec Milín (včetně osad). V tištěné podobě zdarma pouze v knihovně. Elektronicky zveřejňováno na www.milin.cz - v menu Život v obci.

Sazba a grafická úprava: D. Reiterová, **tisk:** Mgr. J. Pižl

Korektura textu: Mgr. V. Trantina, D. Reiterová

Foto na titulní a zadní straně: Miroslav Kunt; ostatní fotky od Věry Kopalové a z knihovny

Vydává Obec Milín (IČ: 00242730), 11. května 27, 262 31 Milín

a Knihovna Dr. E. Bořického Milín - sídlo redakce.

Tel. 318 691 414, 737 076 639, E-mail: knihovnamilin@volny.cz

Vydávání schváleno pod číslem: MK ČR E11721